

bergen
» onsdag 1
10 januar 96

//Nrds
scnknst/mt
Tsnårs@skftt

//Nrds
scnknst/mt
Tsnårs@skftt

//Nrds
scnknst/mt
Tsnårs@skftt

Dagens program:

Kl. 18.00: (premiere) Jo Strømgren i samarbeid med Nye Carte Blanche (N) *Box bOx boX*, Danseteatret.

Kl. 21.30: Engsteatret Gruppe 38 (DK) *Min Modige Mor*, Scene USF.

Kl. 21.30: Hafnarfjardar Leikhúsid Hermódur og Hádvör (IS) *Himnaríki*, Røkeriet USF.

Kl. 22.00: BAK-truppen (N) *Tonight:-) III*, Teatergarasjen.

.....fra *Min Modige Mor*

"Scener"

Stein Jarle Nilsen, fotograf
Visningsrommet USF

Stein Jarle Nilsen presenterer her et utvalg fotografier fra sitt arbeid med danseforestillinger og egne iscenesettelser. Sentralt står kroppens inntreden i rommet og rammen. Gjennom Nilsens bilder kommer dens evne til å absorbere og projisere sine omgivelser i en større sammenheng til syne. I arbeidet søker han å løfte øyeblikket ut av sammenhengen og holde fast ved dets kraft og intensitet lenge nok til at nye relasjoner kan ta form.

I sitt møte med dans har Stein Jarle Nilsen ikke hatt intensjoner om å dokumentere forestillingene. Bildene er tatt ut fra en fotografs og ikke en koreografs overbevisning. På den måten har han kunnet ta de bildene han til enhver tid har følt for.

Dansere bruker kroppen som et verktøy. Det er denne organiske redskapen i kontrast med det statiske rom som er spennende. Et møte som fremhever noe av det vakre i kroppen - Vi er bevegelige, ikke rommet.

I sine egne iscenesettelser har Nilsen arbeidet med en skuespiller i et nedlagt fabrikklokale. Her fremkommer kontrasten mellom kroppen og det rå bygget.

"Notater"

Knut Kuløy, maler
Visningsrommet USF

Alle bilder har sin historie, uten at man alltid kan peke på hvor den kommer fra. Kuløys bilder er (av) mennesker som blir utlagt som tilstander, eller de oppsøker tilstander. Fragmenter av en historie. De forteller om en bevegelse selv om de er frosset fast. Ofte går de samme formene igjen, i et annet bilde, i en annen historie, i et annet rom. Statiske samtidig som de er i bevegelse, fordi de har fragmenter her og i andre rom. En tidligere bevegelse bæres videre av en annen. Historien går over i nye former og uttrykker nye betydninger. Når eller hvor slutter et bilde?

Utstillingen varer fra
10-28/1-96

Bergens Tidende

KULTURHUSET
USF
BERGEN

ISAS

//Nrds scnknst/mt Tsnårs@skftt er utgitt av Danse- og Teatersentrum, Oslo.
Redaksjon: Torill Bråten, Ole Klemsdal, Kristian Seltun, Pål Ulfstein.

Jakten på identitet

Vi vil presentere og synliggjøre den profesjonelle ikke-institusjonelle scenekunsten i Norden. Dette kan vi kun gjøre hvis vi samles og ser forestillinger fra de ulike land, for deretter å diskutere hva vi har sett, sier Tove Bratten, daglig leder for Danse- og Teatersentrum.

Hva er utgangspunktet for festivalen?

-Vi vil undersøke på grunnlag av de forestillinger som blir vist, om det finnes en spesifikk nordisk scenekunst - om det er mulig å snakke om en nordisk identitet. Det snakkes ofte om et fellesskap på politisk og organisasjonsmessig plan og om en egen nordisk kultur, men er dette reelt? Hensikten blir dermed å se i hvilke retninger scenekunsten i landene beveger seg, faglig, kunstnerisk og kulturpolitisk.

Vi vil også la publikum få en pekepinn på det nordiske ståstedet før årtusenskiftet. Festivalprosjektet er et ledd i å styrke samarbeidet mellom de nordiske landene. Dette er faktisk første gangen det foregår et skikkelig nordisk teater samarbeid.

Hvilke kriterier har dere arbeidet ut ifra ved utvelgelse av repertoaret?

-Festivalen har sin klare vekt på teater, men vi har også forsøkt å ivareta dans. Flere av våre søsterorganisasjoner, f.eks. i Sverige har dans og teater klart adskilte, mens det i Norge ligger under samme organisasjon. Motiveringen for å ha dans og teater i samme festival er at det gamle skillet mellom dans og teater synes å oppheves blant mange av de utøvende kunstnerne.

For de enkelte forestillingene har vi forsøkt å finne et utvalg som kan representere hvert enkelt land. Søsterorganisasjonene våre har kommet med deres ønsker og vi har forholdt oss til det. I tillegg har vi forsøkt å finne en bredde i repertoaret slik at både det litterære og visuelle, samt dans og figurteater er representert.

Hvorfor er festivalen lagt til Bergen?

-Fordi Danse- og Teatersentrum er en landsomfattende interesseorganisasjon som ønsker å markere seg utenfor Oslo. I Bergen er det sterke krefter på utsiden av institusjonsteatrene slik at vi dermed lettere kan arrangere en festival med deres hjelp.

Hva er Danse- og Teatersentrum?

-Ingen fagforening, men en interesseorganisasjon som jobber for å synliggjøre og bedre villkårene for en ikke institusjonell scenekunst.

Box bOx boX

Å holde til i Norge, litt borte fra de strømlinjeformede trendene i den kontinentale dansen, er positivt for uttrykket, mener Jo Strømgren. Han er mannen bak *Box bOx boX*, første danseforestilling på festivalen. Strømgren er fast tilknyttet Nye Carte Blanches ensemble i Bergen. Her viste han i fjor *Schizo Stories*, en soloforestilling og *Grinebiteren*, en forestilling for barn.

I Grinebiteren blander du dans og teater. På den ene siden forteller du en historie for barna med gjøgling og gags, på den andre siden kaster du et moderne dansespråk ganske nådeløst inn i forestillingen - er du ute i et slags oppdragelesesærend?

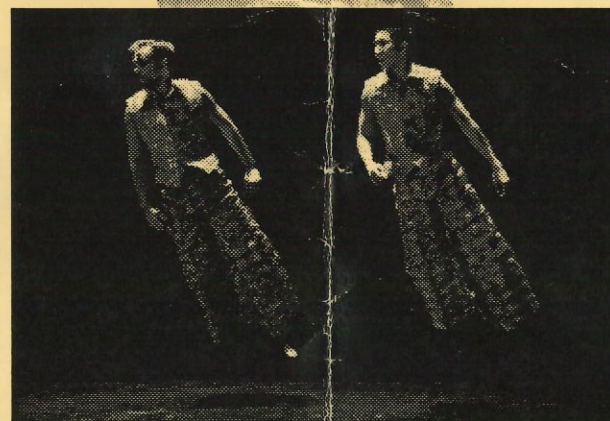
-Ikke egentlig. Jeg tror ikke nødvendigvis en pedagogisk tilpasning til barn er så viktig, bare en bruker det språket vi har i moderne dans på en riktig måte så er det universelt. Jeg har ikke et behov for å oppdra noen og prøver å se bort fra en formidlingstrang som jeg føler har vært et oppheng i dansen. Om du skal fortelle noe, kan publikum lett føle at en intellektuell erkjennelse er påkrevd. For min del er det viktigst at en går inn for å få en opplevelse. Det forestillingen kan gi er det som skjer *der og da*, gjennom bilder som er grunnlag for assosiasjon og undring. Det er ingen fasit å lete etter.

Folk holder seg kanskje unna moderne dans nettopp fordi det er vanskelig å føle at en kan forstå et såpass abstrakt uttrykk. Du prøver å imøtekomme publikum på en måte som den moderne dansen har hatt vansker med å gjøre?

-Den moderne dansen har gjort seg selv en bjørnetjeneste ved å ha en slags kjølig arroganse. Jeg misliker tanken på at publikum skal føle seg hemmet

skaper til å forstå det de ser.

Det er i og for seg greit nok å prøve å videreforme internasjonale strømninger, men likevel synes jeg det er viktig å ta hensyn til hvor langt publikum har kommet her i Norge. Det moderne kan formidles, bare det ikke gjøres for pretensiøst, og humor er et godt virkemiddel. Det viktigste blir igjen å gi fra seg en opplevelse, en forestilling er laget slik at den henger

sammen, har noen gode riff.

Hvordan ser du på deg selv som ung koreograf i Norge og i Norden forøvrig?

-Jeg føler en enorm frihet, fordi jeg tilhører ikke den generasjonen som måtte følge tradisjonen, ikke den som på død og liv måtte gjøre opprør mot tradisjonen, og heller ikke den som gjorde opprør mot opprøret. Jeg har ikke tatt noe forpliktende standpunkt og kan leke og gjøre hva jeg vil. På en måte er det ålreit at Norge har vært så utenfor det internasjonale danse-

miljøet, vi har ikke fått inn det som er trendy og hipt, som belgia-bølgen, vi har hørt om det, sett litt, men det er ganske fremmed egentlig. Det blir lettere å finne sin egen stil og være genuin overfor en selv. Det betyr ikke at en gjør ting ingen andre har gjort, men at en finner på det selv. Om resultatet ikke nødvendigvis er oppdatert, er det i hvert fall ærlig.

Når Schizo ble vist på festivalen her i Bergen i november, fikk jeg invitasjoner til å vise den ulike steder i Europa. Det var en forestilling jeg satte opp bare på måfå, helt på lykke og fromme med egne idéer. Samtidig får jeg tilbakemeldinger om at det ligner veldig på noe en serbisk koreograf holder på med. Det kunne jeg jo umulig vite om. Parallellen var den naive og lekende, nesten banale atmosfæren i forestillingen, men som holdt fordi det var så godtroende. Det tror jeg er et resultat av at en arbeider "alene" i Norge.

Augustin
Hotel

Norden i våre øyne

Med festival følger ofte seminar. En ser det som positivt at den utøvende aktiviteten følges av en reflekterende del. Vi spurte teaterviter og seminarkonsulent Anne-Britt Gran om hun tror det ikke-institusjonelle teatret har et mer bevisst forhold til teoretisk refleksjon enn det institusjonelle.

-Det skal en være forsiktig med å svare kategorisk ja eller nei på. Det finnes selvfølgelig mennesker innenfor institusjonene med interesse for teoretisk diskusjon, men det er nok mer vanlig blandt frigruppene. Dette har sammenheng med at disse ofte arbeider med mer eksperimenterende former. Da er det naturlig å gå inn i en kunst-filosofisk diskusjon. I tillegg følger at i den postmoderne diskursen er forskjellen på kunst og teori blitt mindre.

Så dere lager ikke seminaret kun for dem med akademisk interesse?

-Vi lager det både for akademikerne og kunstnerne. Håpet er å engasjere begge leire.

Er der noen fellestrekk i teaterdiskusjonen som er karakteristisk bare for Norden?

-Nå er dette en Nordisk festival og i og for seg kan en si at det er en vilkårlig avgrensning. Det vi skal prøve å finne ut er om der er noen fellestrekk. Vi er da interesserte i å se på det nordiske nasjonale og lokale i et internasjonalt perspektiv. Derfor er ikke det å sette søkelyset på Norden noe vi har valgt å gjøre fordi det passer seg sånn, eller fordi det er politisk korrekt. Selvfølgelig kunne en japaner kommet opp hit og påpekt interessante fellestrekk, men vi vil prøve å se dette med de nordiske landenes øyne. Gjennom seminaret, eller kall det gjerne en slags menings-workshop, kan vi få belyst disse spørsmålene på en måte som ihvertfall jeg som forsker synes er spennende. Noe tilsvarende har nemlig ikke vært gjort før.

Seminaret finner sted fredag og lørdag kl. 10.00 -14.00 på Sardin, Kulturhuset USF. Innleggene blir ved sosialantropolog Runar Døving og professor Penti Paavolainen fra teatehøgskolen i Helsinki. Fra Västanå Teater kommer Peter Jankert inn i stedet for Leif Stinnerbom. Begge dager vil det bli paneldebatt og være åpent for publikumsdiskusjoner.

bergen
» torsdag 2
10 januar 96

Dagens program:

Kl. 18.00: Engsteatret Gruppe 38 (DK)

Min Modige Mor, Scene USF.

KL. 18.00: Hafnarfjardar Leikhúsid

Hermódur og Hádvör (IS)

Himnaríki, Røkeriet USF.

Kl. 20.00: Virpi Pahkinen (S)

Iridium/Arja Raatikainen (SF)

3 to 12, Danseteateret.

Kl. 22.00: BAK-truppen (N)

Tonight:-) III, Teatergarasjen.

Billettbestilling tlf. 55 23 23 15

Forsalg: Kulturhuset USF og Bergen Kino
alle dager 11.00 - 23.00

.....Virpi Pahkinen, *Iridium*

//Nrdsks
scnknst/mt
Tsnårs@skftt

//Nrdsks
scnknst/mt
Tsnårs@skftt

//Nrdsks
scnknst/mt
Tsnårs@skftt

Rhindøtrene er en co-produksjon mellom institusjonsteateret og frigruppen Lilith og kunstnøg forfatter/dramatiker Cecilie Løveid, billedkunstner Hilmar Fredriksen og komponist Henrik Hellstenius. Arbeidet med forestillingen har pågått i ett og et halvt år, og de er nå halveis inne i en produksjonstid på syv uker. Det vil bli vist 15 forestillinger ved DNS i Bergen og 15 forestillinger ved Black Box i Oslo.

Hilmar: Stilens tid er forbi. Det viser en samtidighet i vår tid at også det konservative kan være avantgarde.

Cecilie: Fortellingen i Rhindøtrene er en lineær, gammaldags fortelling.

Henrik: Vi er ikke ute etter en eksperimentell form - vi bare benytter det som finnes, uten at de enkelte delene direkte belyser hverandre.

Hilmar: Estetikken og scenebildene blir løst i det som finnes innenfor performance-tradisjonen, men i møtet med teateret. En kan gjenkjenne estetikken og handlingen fra performancen, men det er ikke performance - det er en skuespiller som spiller.

Kai: Det knytter seg til en performance-tradisjon hvor det finnes en annen form for autensitet enn i teateret, likevel til en grunnleggende teatral problemstilling. Avantgarde i den tradisjonelle betydningen, har utspilt sin rolle og blitt konservativ. Performancen har bedre ivaretatt her og nå situasjonen, det genuint teatrale. Billedkunstnerne har rendyrket dette mer enn teaterutøverne.

Hilmar: Teateret er som en fabrikk, mens performancen er et verksted.

Kai: Teater er en kompleks mekanisme. Performancen har bevart det enkle og direkte og de setter uttrykket og utøveren i sentrum. Det er en tilbakevending til det opprinnelige. Modernismen rendyrker funksjonene og skaper ulike puristiske retninger. Nå føres funksjonene sammen igjen, men ikke etter gamle modeller - det blir en ny sammenstilling. Vi holder på med et utopisk prosjekt - vi fører disse rene stemmene sammen med håp om å skape en teatral syntese.

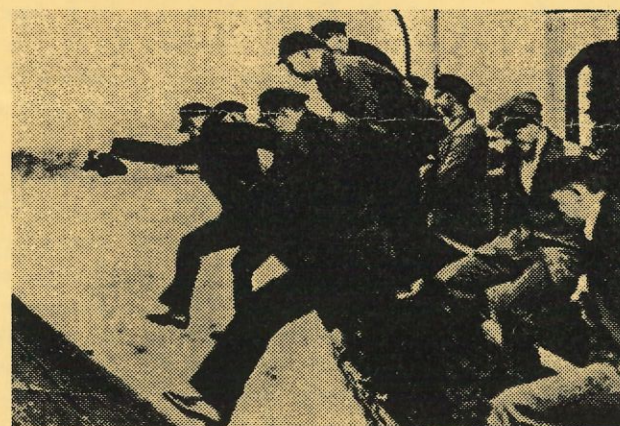
Henrik: Teater får veldig lett en hierarkisk struktur, handling og ord blir gjerne satt foran musikken. Her opplever jeg at musikken nærmest blir en konkret gjenstand.

Cecilie: Det er himmelrik forskjell på å skrive tekst for performance og for teater. Det er en større logisk sammenheng mellom de enkelte elementene i en teatertekst. I en performance trenger en ingen logisk forbindelse mellom bildene, bevegelsene. Performancen har i utgangspunktet en form for surrealisme, noe som ikke passer sammen, blir satt sammen. I denne forestillingen har vi gått ut fra samme rot, så utviklet de ulike elementer og når de føres sammen igjen, oppstår noe nytt.

Kai: Vi jobber på en måte som blander sammen tre ulike organisasjonsformer. Vi har ytterpunktene mellom det nasjonale institusjonsteateret og gruppeteateret oppstått på 70-tallet. 80-tallets prosjektteater er også representert ved selvstendige kunstnere knyttet til produksjonen, som ikke representerer annet enn seg selv. Denne sammenblandingen er *hensiktsmessig* - det er ikke ut fra et ønske om å rive ned institusjonsteatrene eller rive ned noe som helst. Denne konstellasjonen er et slags spleiselag. DNS som en statsinstitusjon, frigruppen Lilith med statsstøtte (som de forøvrig mister nå), i tillegg til støtte fra fonds og støtteordninger spesielt til denne forestillingen. Både finansiering, form og struktur er en sammensmeltning.

Cecilie: Dette er den eneste måte å få i stand en så stor produksjon med profesjonelle kunstnere i dag.

/join #BAK

<Meloe> When will you do the internet dance?

<grok-song> meloe, the internet dance is soon

<Meloe> Which internet dance?

<Fistel> I typed this with my tongue

<grok-song> otto, i cant, thats at the sound board, i will tell
jugen to in a minute

*** clays has joined channel #bak

<NewJager> Look at DATUM for dance or get a picture,
nerds, I already expained before how to twice: DANCING
FROM DATUM

<froy> the same old thing

<grok-song> fistel, you are some kinda irc god!

<grok-song> DANCING FROM DATUM

<grok-song> that will be thte title of my autobiography

<Meloe> bananananananananananananana

<grok-song> i know how to spell bananna, i just dont knwo
when to stop

<grok-song> go guys, its time!

<Meloe> How do you do

<Meloe> dance

<Meloe> dance

<Kalion> Who do what?

<froy> we do it right now

<Fistel> This is me

<Meloe> dance

<grok-song> sing it out yall!

<Fistel> I can't dance

<froy> do it, do it

<Meloe> dance dance dance dance dance dance dance or relax

<Kalion> You can dance Fistel!

<froy> now they're dancing like hell!

<Meloe> dance dance dance

<froy> internet style

<Fistel> I can fly

<Meloe> ooo ooo ooo ooo o ooooo ooo

<Kalion> Are you dancing Fistel? Stop flying -

<froy> meloe is laughing in the background

<Fistel> You sure look tiny down there

<froy> on the tape I mean

Bergens Tidende

KULTURHUSET
USF
BERGEN

ISAS

//Nrdsks scnknst/mt Tsnårs@skftt er utgitt av Danse- og Teatersentrum, Oslo.

Redaksjon: Torill Bråten, Ole Klemsdal, Kristian Seltun, Pål Ulfstein.

Seminar - finnes Norden?

Fra forestilt felleskap til søknadsskjema.
Av Runar Døving.

Norden er et stort ord

det er fint med store ord, de rommer så mye.

Det var en gang to samer som skulle kjøre båt over en fjord. De sto på dekk og snakket samisk sammen. Plutselig kommer en tredje person gående forbi og de to kameratene slår øyeblikkelig over til norsk, som om de skammet seg over å være samer.

Noen tiår senere ble det i Stortinget besluttet at Altaelva skulle demmes opp for kraftproduksjon. «Vedtaket er lovlig fattet», som det heter i et demokrati. Det var i prinsippet menneskene i nasjonalstaten Norge som bestemte utbygningen, gjennom at borgerne velger sine representanter til å foreta slike beslutninger. Stortinget blir dermed gitt myndighet til å foreta beslutninger på vegne av folket. Alle vedtak er imidlertid ikke populære, og det var tilfelle i «Alta-saken», som den ble hetende på journalistisk.

Noen år senere, i begynnelsen av 1980-årene ble det satt opp et sametelt - en lavvo - foran Stortinget som en protest mot utbyggingen av Alta-vassdraget. Det lille teltet foran det Store Tinget hadde stor symbolsk betydning for de hendelser som skulle komme i kjølvannet av utbyggingen. Sameteltet skulle symbolisere de undertrykte samenes kamp mot det store flertallet. Nordmennene ble klar over at samene fantes som en «kultur» sammenlignbar med en hvilken som helst annen kultur, samtidig som det også aktualiserte nordmenn som folkegruppe. Størrelsene på de to bygningene - Teltet og Tinget - viste også klart hvilken maktforskjell det er mellom de to gruppene. Når så en gjeng med samer satte seg til å sultestreike for å få endret det lovlig fattede vedtaket, ble nordmenn splittet. Noen mente at man overså samenes rettigheter, mens andre mente at man trengte kraften demningen skulle gi, og at man dermed skulle holde på de demokratiske prinsippene beslutningen ble fattet i gjennom.

Senere når kampen ble flyttet til Alta-land, og demonstrantene som lenket seg sammen for å hindre anleggsarbeidet, endret saken karakter. Da var det ikke lenger undertrykte samer, godt synlig foran Stortinget, men «yrkesdemonstranter» langt borte som drev med ulovligheter, og nærmest kunne betraktes som kriminelle. Begynnelsen på slutten av historien var at motstanderne mot saken, enten de var etniske nordmen eller samer, tapte kampen, og elven ble demmet opp.

Selv om samene tapte kampen i første omgang, ble konsekvensene ganske omfattende. Noen år senere ble Sametinget bygget, og ingen ska lenger få sette opp et telt foran stortinget, og påberope seg å representere samene. Nå finnes det lovlige - demokratiske - kanaler å forhandle igjennom.

Men hva er en same? Når samene fikk sitt flagg fikk de samtidig en flaggstang, som er en helt bestemt måte å vise tilhørighet på. Stangen må tas i bruk hvis det skal være noe vits med den. Man får dermed en representasjonell identitet knyttet til de handlingene som omgir flaggstangen. Den skal heises opp og passes på. Det skal velges personer som skal representere flagget i forskjellige arenaer der representanter samles. Forane for samkvem blir dermed på stangens premisser. Den formen samene hadde engang før flaggstangen skulle være en del av deres virkelighet, blir dermed borte til fordel for storsamfunnets form. En form som er basert på markedskrefter, sykebiler, brannbiler, tvungen skolegang og idrettsanlegg. Arbeidstid og ferie. Institusjoner som nasjonalstaten har felles og som gjør dem langt likere enn forskjellene på fargen flaggene måtte ha.

Himnaríki

Hafnarfjardarleikhúsid Hermódur og Hádvör har laget teater i en nedlagt fiskefabrikk på Island. -Det var artig da vi flyttet inn, sier regissør Hilmar Jónsson, for mange stakk innom med tårer i øynene og fortalte at her har de sløyet fisk i tjue år. Folk satte pris på at det igjen ble liv i bygningen.

Gruppens debut *Himnaríki* har vært en enorm suksess og har gått uavbrutt siden september i fjor høst. Opprinnelig hadde de planlagt bare ti forestillinger.

-Vi skulle da begynne å leve våre egne liv igjen. Kollegene våre inne i Reykjavík sa vi var gale som ville spille teater i Hafnarfjardar. Hvem gidder å kjøre ti-femten kilometer for å se teater? Men, det er nettopp fra Reykjavík mesteparten av publikummet vårt har kommet.

Er folk så oppmerksomme på frie gruppers arbeide vanligvis?

-Islandsk gruppeteater har vært nede i en bølgedal og organisasjonen vår sovnet bort for ti års tid siden. Et av problemene var kanskje at frigruppene la seg for nært opp til institusjons-teatrene i valg av repertoar og spillestil. Likevel har ikke vi eksperimentert med det for øye å lage noe veldig spesielt - vi vil ha det gøy med det vi lager og at vi ikke er for sære gjør at publikum har tillit til oss nå. Da kommer de kanskje også og ser neste produksjon, samtidig som vi får rom for formmessig utprøving.

Kultur er ikke noe man har, men noe man gjør. Samenes kultur var knyttet til forskjellige ritualer der f.eks. den berømte trommen var noe sjamanen brukte for å påkalle det ene eller det andre. Gjennom likestillingen, og de rettigheter som samene fikk, skjedde det samtidig en mer uuttalt integrasjon med storsamfunnet. Samekulturen befant seg plutselig på en scene. Relasjonen mellom de forskjellige aktørene ble dermed umid-delbart endret. Formen gir andre måter å samhandle på. Noen utfører noe på scenen og noen ser på. Det er forbruk av kultur, basert på markedsprinsipper og forholdet mellom arbeidstid og fritid. Samenes kunstform blir kategorisert i forhold til de begrepene den overlegne kultur har; som «etnisk». Og kan følgelig selges og markedsføres med den merkelappen sammen med andre sjabloner av fargerike kulturelle uttrykk. Dermed kommer det en mengde turister for å se på samisk kultur. Samene som kjører snøscooter og bor i hus, kler seg opp og bygger en lavvo for turistene for å selge suvenirer.

Like rettigheter skaper uante konsekvenser. Når nå alle offentlige dokumenter skal oversettes til samisk, skapes det omgående stor etterspørsel etter samiske oversettere. Noen er lure entreprenører og skaper konsulentfirmaer som oversetter dokumentene og blir rike. Rikdommen bruker de til å bosette seg på Oslos vestkant og begynner å spille golf som andre nyrike nordmenn. Slips til hverdags og

Det ser ut som om det islandske teater-landskapet er i ferd med å reise seg igjen. I de siste årene har teaterskolen produsert veldig aktive og talentfulle skuespillere. Det kommer en veldig sterk generasjon av teatermennesker ut av dette. Things are going up.

Dere spiller en tekst av Arni Ibsen - hvordan har dette samarbeidet kommet i stand?

-Vi er interesserte i å lage islandsk teater, spille islandsk dramatik. Hovedønsket er et tett samarbeide med dramatikerne - vi vet ikke hvordan en skriver dramatik, men sammen med en forfatter kan hele gruppen arbeide frem en forestilling. Situasjoner blir diskutert, vi forteller hverandre historier og til slutt blir det skrevet ut som et skuespill. *Himnaríki* tar utgangspunkt i en veldig typisk islandsk situasjon. Alle islendinger har et sommerhus hvor en drar for å koble av. Problemet er imidlertid at det alltid er så mye som bare må ordnes før en kan slappe av. Slik ryker hele ferien.

I *Himnaríki* er publikum plassert motsatt hver-

kofte til fest, slik andre bruker sin bunad. (For de som ikke vet det er Oslo den kommunen i landet med flest samer.) Samene er blitt sidestilt med nordmenn og vil derfor forsvinne som samiske. Ingenting vil bli tilbake, annet enn et ekstra språk og noen klær som blir tatt i bruk ved festlige anledninger, slik som 17. mai - og hurra for det. Når to mennesker snakker sammen må de snakke samme språk, hvis ikke blir kommunikasjonen dårlig. Hvis nordmenn skal snakke med engelskmenn vil språket være engelsk, og når samer skal snakke med nordmenn er det selvsagt det norske språket som blir tatt i bruk. Det er med andre ord den sterkeste som til enhver tid bestemmer hvilket språk som skal bli tatt i bruk.

En standard defineres og ratifiseres på bakgrunn av lange forhandlinger som både er formelle og uformelle.

Sosialantropolog Runar Døving holder innlegget på seminaret i morgen, fredag, kl. 10.00

Sted: SÅrdinen Kulturhuset USF

Det enkelte mennesket

Engsteatret Gruppe 38 spiller en tekst som bygger på en sann historie. Forfatter George Tabori har skrevet om sin mors opplevelser under annen verdenskrig. Skuespillerne Bodil Alling og Simon Vang Jensen ønsker å fortelle historier som setter prosesser igang, som kan skape nye tanker hos folk.

Hva ønsker dere å formidle gjennom forestillingen Min Modige Mor?
-Utgangspunktet for denne forestillingen er de siste års snakk om at det ikke finnes noen beviser for jødeutryddelsen under annen verdenskrig. Vi ble provoserte av dette fordi man kan ikke dikte opp noe så uhyggelig. Vi hadde i tillegg lest manuset til Tabori som hele tiden forholder seg til hva sannhet er og hva som er historisk bevist, samt hvor mye man har lov til å dikte rundt beviste historier før de ikke lenger kan kalles sanne. Det vi altså vil formidle er spørsmålet om sant og falskt i forhold til så voldsomme ting som jødeutryddelsen. Selvfølgelig er basisen i historien sann, men så dikter vi for at man kan føle at det virkelig har skjedd.

Hvordan går dere frem for å formidle dette innholdet?
-Teateret forsvinner i denne forestillingen. Historien om mor og sønn veksler mellom teater og privathet. Samtidig forteller vi denne historien til deg. Det kunne like godt vært to publikummere som reiste seg opp og fortalte. Når historien først har gått igang blir publikum en del av den.

Dere jobber mye med barneteater. Tilføres voksenforestillingen Min Modige Mor noe fra barneteater?

-Vi bruker samme form her som i barneteaterforestillingene. Vi dyrker den fortellerform hvor vi hele tiden spiller direkte til publikum og bruker små midler. Det oppstår en intimitet når man spiller for barn og skal ha deres oppmerksomhet. Vi bruker slike midler i denne forestillingen. Richard Looft, stykkets regissør, var overrasket over hvordan vi var i stand til å skape kontakt ut i publikumsrommet, og nettopp det handler barneteater om. I dansk barneteater er det dessuten utbredt at man våger å spille uten masse rekvisita og scenografi, men bruker kun det mest nødvendige for å fortelle en historie. Dette har de store teatrene og voksenforestillinger nå i det senere begynt å dyrke, det at publikum skal fantasere rundt forestillingen.

Hvorledes forholder Engsteatret Gruppe 38 seg til å representere dansk teater i en nordisk festival som skal undersøke om det finnes en nordisk identitet, og tror dere at det finnes noe slik?

-Det er et vanskelig spørsmål, men vi tror at det handler om å ta fatt i individet. Vi har ingen voldsomme kriser her i Danmark og Norden. I prinsippet har vi det fantastisk godt. Derfor blir ikke våre fortellinger store og smertefulle. Vi står ikke sammen mot en felles makt som andre steder i verden. Derimot fokuserer nordisk teater på det enkelte menneskes vanskeligheter. Når vi lager teater så griper vi fatt i et menneske og kikker inn, slik at vi forholder oss mer innad. Vi har mulighet for å være selvransakende. Hvis du skulle gjøre en forestilling i Sarajevo i dag ville det gå på langt større ting. Vi i Norden beskjeftiger oss mer med oss selv og det er en rikdom.

En ren nordisk identitet har ikke vi tenkt særlig på, men vi har noen felles menneskelige holdninger. En humanisme som skaper en bestemt måte å forholde seg til historier på. Vi har en felles humor. Vi snakker det samme språk som i seg selv er identitetsskapende. Det er ikke noe spesielt nordisk med å beskjeftige seg med individet, men måten å forholde seg til individet er nordisk. Det er en felles nordisk tankegang. Vi merker en felles nordisk ting når vi ser hverandres forestillinger, men det er vanskelig å definere hva det er. Men hva er egentlig nordisk. På den Nasjonale Scenen i Reykjavík og på det Kongelige Teater i København spilles det samme amerikanske stykket, men hva er det som er nordisk med det. Er det en nordisk måte å forholde seg til en amerikansk tekst?

Seminar: Mellom Overtro og Internett

Pentti Paavolainen, fil.dr,bitr.prof,
Teaterhögskolan, Helsingfors

Den exotiska fin(länd)ska teatern

Inlägget analyserar myten av den fin-ska &/finländska teaterns "exotism" och dess uppkomst, samt försöker placera den i en nordisk sammanhang i närhistorien. Sk primitivismen, exotismen och sökandet av det "ursprungliga" kan ses som strävanden som får sin utgång i den kultur som låner och behöver "något exotiskt"

I slutet behandlas det ganska aktuella behovet för metafysiska upplevelser som kan skapas bara i människornas närvaro. Intresset till shamanism har blivit ett täcken av detta samt den ortodoxa religionens terapeutiska betydelse i Finland, och inte minst för generationen som tidigare orienterat sig efter materialismen.

Pentti Paavolainen holder sitt innlegg i morgen, fredag, kl 10.00

